Alle siger det – Jonas Hassen Khemiri ALT DET JEG IKKE HUSKER

Af
Marie Hauge Lykkegaard
– 12. maj 2016**Arkiveret i:** Anmeldelser, Roman, Skønlitteratur

Jonas Hassen Khemiri giver stemme til de efterladte til en ung, svensk-arabisk mand i en ret perfekt udført polyfonisk roman.

> **Citat**
>
> Altså brohan, bro – jeg kan ligesom ikke sidde stille, når jeg tænker på hende. Jeg sværger, hun var ikke smuk, hun var smukkeste smuk, smukkere end smuk, hun var Beyoncé gange hundrede, vi snakker Janet Jackson før plastikoperationerne, vi snakker hende pigen i 21 Jump Street, storesøsteren i Cosby, Hillary i Fresh Prince bare med brains, hun var så smuk, at jeg DØDE – jeg så hende og ville smelte, forstår du, hvad jeg mener, jeg ville slikke sveden i hendes sko, altså seriøst, hvad er det, Biggie siger i den der sang? Hun var så smuk, at jeg var parat til at sutte hendes fars pik, forstår du?

Før du åbner Jonas Hassen Khemiris tredje roman ALT DET JEG IKKE HUSKER, tænk på dette: Hver gang du møder en fortæller, der vil forelægge dig noget sandt, så er der ret stor sandsynlighed for, at det, du bliver forelagt, er løgn. Fortællere meler nemlig deres egen kage, også selvom de påstår noget andet. Af og til er de ikke engang selv klar over, at de gør det. Denne roman har virkelig mange fortællere, der giver hver deres version af en sag, de alle er dybt berørt af. Rigtig god læselyst!

Den unge Samuel er død. Han kørte galt, og det var en ulykke, det siger alle. Samboen Vandad siger det, punkpigen Panteren i Berlin siger det, ekskæresten Laide siger det. Men ingen ved helt, hvad der skete, og hvorfor det skete. En forfatter med skriveblokering sætter sig for at rekonstruere det sidste år i Samuels liv. Det er ikke let, for alle har forskellige udlægninger af, hvad der foregik inde i den unge, svensk-arabiske mands hoved. Udover altså at hans død var en ulykke ('For der var bremsespor, ikke?' siger Laide. 'Alle, jeg har talt med, siger, der var bremsespor.') er der faktisk ikke ret meget, de efterladte kan enes om.

Jonas Hassen Khemiri er udråbt til at være en af svensk litteraturs nyere, store indvandrerstemmer, og det kan jo lyde som en floskel, men i dette tilfælde er det faktisk en ret præcis betegnelse. For i ALT DET JEG IKKE HUSKER (som er forfatterens tredje roman og mit første møde med hans forfatterskab) skriver Khemiri om unge svenskere af anden etnisk herkomst, og han gør det ved at gengive deres udsagn i talesprog. Khemiri gengiver altså deres stemmer.

Der er masser af svensk samfundskritik i romanen, der modtog Augustpriset 2015, men det er først og fremmest Khemiris polyfoniske skrivestil og hans evne til at gengive det mundtlige særpræg hos de mange, mange fortællere, jeg er imponeret over. Det er gennem talesproget, Khemiri viser os, hvem hans personer er. På den måde får han blandt andet tegnet et billede af, hvilke fordomme man møder som indvandrer i Sverige. Vandad må eksempelvis altid forsvare sig, når han præsenterer sig for fremmede:

– Føler du dig svensk? Hvor svensk føler du dig? Spiser du svinekød? For resten, føler du dig svensk?

Men i en fortælling, der næsten udelukkende består af de interviewedes modsvar på den researchende, unavngivne forfatters spørgsmål, bliver replikkerne mere end formuleringer, der runder vores forestillinger om de interviewede af. For vi har ikke andet end deres udsagn. Replikkerne *er* personkarakteristikken. Laide, Samuels intellektuelle ekskæreste, indleder sin fortælling sådan her:

Aktiemarkedsudsigt

Vigtig læsning for alle investorer. Download vores nye aktieprognose!

Fakta

- Forfatter: Jonas Hassen Khemiri
- Titel: ALT DET JEG IKKE HUSKER
- Originaltitel: ALLT JAG INTE MINNS
- Oversat af: Birgitte Steffen Nielsen
- Sider: 333
- Pris: 244,-
- Forlag: Gyldendal
- ISBN: 9788702184747

Køb bogen hos SAXO.com

Tidligere udgivelser

- MONTECORE (2007)
- ET RØDT ØJE (2004)

Billeder

– Skal jeg bare snakke løs? Okay. Men så stoler jeg på, at du omarbejder det, jeg siger, så det fungerer som tekst. Ja, altså sletter, når jeg siger ”ligesom” og ”ik”, for jeg ved, hvordan talesprog ser ud, når det er skrevet direkte ned, det bliver helt skævt, ik’, man fremstår som en idiot, og jeg vil ikke fremstå som en idiot, jeg vil fremstå som mig.

Andre i Samuels omgangskreds beskriver Laide som snobbet, manipulerende og diskussionslysten på grænsen til det aggressive, og når alt kommer til alt, er man totalt fortabt som læser, for uanset hvor mundtlig overleveringen er, så er alle udsagn udvalgt og redigeret af den forfatter, der interviewer Samuels efterladte. Han er romanens egentlige hovedperson, om end han langt hen ad vejen er nærmest usynlig. Lige indtil han bliver alt andet end usynlig.

Da han bliver det, langt, langt henne i bogen, tipper fortællingen, og efter min mening er det ikke til den bedste side. Ja, grebet kan forsvares med henvisning til alt, hvad jeg har sagt ovenfor om upålidelige fortællere, men man behøver jo ikke at gå all in, bare fordi man kan.

På den anden side, så kan Khemiri sit shit, som man siger, og ALT DET JEG IKKE HUSKER er et ret perfekt udstyrsstykke af en polyfonisk fortælling.

Synes godt om 6 personer synes godt om dette. Opret en profil for at se, hvad dine venner synes godt om.

Nyeste anmeldelser i kategorierne Roman,

- Mellem metaforer og mudder – Hannah Lutz VILDSVIN · 23-05-2016
- Tilbage til 1980’ernes natmaskine – Tomas Lagermand Lundme ALT ER MIT · 18-05-2016
- Industriel Iliade – Emil Bønnelycke SPARTANERNE + BERLIN + ROSA LUXEMBURG · 17-05-2016
- En summen i samvittigheden – Maja Lunde BIERNES HISTORIE · 11-05-2016
- Skuffende snemand – Charlotte Weitze DEN AFSKYELIGE · 04-05-2016

Læs også

- En drøm af en monstrøs roman – Andrzej Tichý KAIROS · 21-04-2016
- Mangel på snusfornuft – Lena Andersson UDEN PERSONLIGT ANSVAR og EN ROMAN OM KÆRLIGHED · 10-09-2015
- Enkelt, komisk og målbart – Pär Thörn TIDSSTUDIEMANDEN · 27-08-2015
- For først roman – Mara Lee FUTURE PERFECT · 22-05-2015
- En hvid havfugl svæver gennem hospitalsgangene – Sara Stridsberg BECKOMBERGA · 16-01-2015

Tags: andengenerationsindvandrer, polyfoni, sverige

Om Marie Hauge Lykkegaard

Cand.mag. i dansk fra Københavns Universitet. Har også læst litteraturformidling ved Universitetet i Oslo.

Skriv til Marie

Ingen kommentarer

Vær den første til at kommentere på denne artikel!

Skriv et svar

Din e-mailadresse vil ikke blive offentliggjort. Krævede felter er markeret med *

- Facebook
- Twitter
- RSS Feed

Copyright 2015 · LitteraturNu · All Rights Reserved

Navn *

E-mail *

Websted

Skriv kommentar

Ja, I må gerne sende mig nyhedsbrevet